

حکمت

امام علی (ع)

خطبه ۱۵ نهج البلاغه

آگاه باشید، بیناترین چشم‌ها آن است که در دل نیکی‌ها نفوذ کند، و شنواترین گوش‌ها آن که پندها و تذکرات سودمند را در خود جای دهد. ای مردم چرآغ دل را از نور گفتار گوینده با عمل روشن سازید و ظرف‌های جان را از آب زلال چشمه‌هایی که از آلودگی‌ها پاک است پر نمایید. ای بندگان خدا به نادانی‌های خود تکیه نکنید، و تسلیم هوای نفس خویش نباشید، که چنین کسی بر لبه پرتگاه قرار دارد، و بار سنگین هلاکت و فساد را بر دوش می‌کشد، و از جایی به جای دیگر می‌برد، تا آنچه را که ناچسب است بچسباند، و آنچه را که دور می‌نماید نزدیک جلوه دهد.

ایده‌هایی برای تمرین سواد رسانه در منزل

تبلیغات خانگی

قسمت چهاردهم

هفته گذشته سه تمرین درباره محتوا، قالب و زاویه دوربین را بررسی کردیم، هر کدام از تمرین‌ها به ساخت بخشی از محصولات رسانه‌ای اشاره داشت و باعث می‌شد این مساله برای کودک شفاف‌تر شود که هر پیام فرستنده‌ای دارد. برای کودکان تا ۹ سالگی درک این مساله که افراد و خانواده‌ها و اتفاقاتی که در یک محتوای رسانه‌با آن مواجه هستند، ساخته و پرداخته افراد دیگری است، سخت و گاهی غیرقابل‌باور است. به همین علت از نظر روحی با محصولی که به آن علاقه دارد درگیر می‌شود، تاکید یک تبلیغ را می‌پذیرد و اگر اتفاقی در اخبار ببیند آن را به تمام بخش‌های زندگی شخصی خود تعمیم می‌دهد. در مجموع تلاش می‌کند دنیای تخیلی که در انیمیشن یا تبلیغ دیده و اتفاقاتی را که در اخبار یا برنامه‌های بزرگسالان مشاهده کرده، در زندگی روزمره خود بازسازی و حتی کشف کند. تخیلات ناگهانی، دوستان خیالی یا اتفاقات و حوادثی که تا به حال رخ نداده ولی بچه‌ها با جزئیات درباره آنها صحبت می‌کنند، گاهی ریشه در همین تجربه‌ها دارد. ترس‌ها و نگرانی‌هایی که نیاز به جست‌وجو و عمیق شدن در تجربیات کودک دارد؛ تجربیاتی که گاهی کودک هم آنها را فراموش کرده اما تاثیرش پابرجاست.

زهرالصالحی نیا

کارشناس سواد

رسانه

شبیه‌سازی

شبیه‌سازی وقایع و تجربیات حقیقی همواره به بچه‌ها در درک مسائل کمک می‌کند. می‌توانید در خانه یک شبیه‌سازی از محتوای رسانه مورد علاقه فرزندتان داشته باشید. اگر برنامه‌ای بیش از همه مورد توجه فرزندتان است می‌توانید برای پی بردن به علت این علاقه، نیاز پشت این توجه و همچنین گفت‌وگو درباره علاقه فرزندتان، روی ساخت برنامه مشابهی تمرکز کنید. بچه‌ها در دهه‌های سنی مختلف علاقه‌مندی‌ها و تجربیات متفاوتی از مواجهه با محتوای رسانه‌ای دارند. تبلیغات، انیمیشن، سریال، موسیقی، کتاب، اخبار و غیره هر کدام می‌تواند یکی از زمینه‌های علاقه با مساله‌ساز برای یک خانواده باشد. بخشی از این تمرین‌ها می‌تواند جنبه آمادگی و آشنایی کودک با محتوای رسانه را داشته باشد و کارکرد مهم دیگر آسیب‌شناسی و تلاش برای بهبود و ترمیم آسیب‌هاست.

مسیر ساخت یک تبلیغ

برای تبلیغ یک محصول چه مواردی مورد نیاز است؟ محصول، مشتری، خود تبلیغ، تصمیم برای چگونگی ساخت تبلیغ و بسیاری جزئیات دیگر. تبلیغات هر روز آب و رنگ جذاب‌تری به خود می‌گیرد و بچه‌ها جذب پوسته دلفریب آنها می‌شوند، شعرها را حفظ می‌کنند و اگر محصولی در دسترس باشد اصرار بر خرید آن می‌کنند، گاهی حتی با اشاره به وسیله‌ای در

تبلیغات دلفریب

در مرحله بعد با فرزندتان برای تبلیغ محصول فعالیتی طراحی کنید، مثلاً تهیه یک پوستر برای اعضای خانواده که ترغیب به خرید یا مصرف محصول تولیدی شما شوند. در تنظیم شعار تبلیغاتی، تصاویر و تمام جزئیات با کودک گفت‌وگو کنید، اجازه بدهید او سکان را به دست گیرد، ایده‌هایش را پرورش دهید و حتی گاهی به محصولات مشابه اشاره کنید. هدف از این تمرین شبیه‌سازی مسیر تولید و تبلیغ یک محصول است؛ پس لازم است در زمان‌هایی این مساله را به کودک یادآوری کنید که این مراحل در دنیای واقعی هر روز در حال تکرار است. ارسال یک تبلیغ صوتی در شبکه‌های اجتماعی که افراد خانواده حضور دارند یا حتی تبلیغ تصویری با متن و شعر یک سرگرمی جذاب و فعالیتی تمرینی است. کودکان ساده و صادق هستند، در مسیر ساخت تبلیغ گره یا ناراستی را مطرح کنید، واکنش فرزندتان را بررسی کنید، درباره نتیجه این ناراستی با او گفت‌وگو کنید و توجه او را به تصمیمی که برای داشتن صداقت گرفته جلب کنید. در صورتی که مصرا نه تصمیمی خلاف این مساله داشت با او همراهی کنید تا نتیجه تصمیم خود را ببیند، در هر حال این مسیر برای درک بهتر شرایط حقیقی است، مطرح کردن یک دروغ یا نگفتن حقیقت در یک تبلیغ در بیشتر مواقع نتایج کوتاه یا بلندمدت منفی برای صاحب محصول خواهد داشت و به این مساله دقت کنید مشتری شما از اعضای خانواده هستند و همین پیوند عاطفی وجدان کوچک فرزند شما را در جایی از این مسیر فعال خواهد کرد. علاوه بر این که این رشته علاقه می‌تواند این ارزش را در او نهادینه کند که ما انسان‌ها نسبت به یکدیگر و سلامت جسم و روان هم مسؤول هستیم.

ریشه‌های گسترده

تمرین سواد رسانه و به طور کلی آموزش سواد رسانه، آموزشی در بستر زندگی است، پس طبیعی است که جنبه‌ها متنوعی از زندگی را در برگیرد و تنها محدود به محتوای تصویری نشود. مساله مهم و اساسی داشتن تحلیل و دیدگاه شخصی هر فرد است. کودکان دنیای ساده و تختی دارند، والدین در هر قدم از رشد کودک تلاش می‌کنند جهان بینی کودک را از دنیای کوچک خانه و خانواده به سمت جامعه بزرگ جهانی پیش برند، درک وجود سازوکارهای بزرگ در جهان برای کودک ممکن است سخت باشد، اما درک آنها و جست‌وجو برای علت حضورشان در ابتدا کودک را با قوانین زیستی در این دنیا آشنا می‌کند و در گام بعدی به او ابزاری برای تفکر، تحلیل و بررسی و تمییز می‌دهد، به طور مثال آیا این استانداردها درست است؟ چه کسی یا کسانی و با چه خصوصیات درستی این استانداردها را پایه‌گذاری می‌کنند؟ نتیجه این مدل آموزش درباره نگاه به جهان در سنین نوجوانی و با سوالات بنیادی و ساختار شکنانه و انتقادی فرزندتان به اوج می‌رسد. نوجوانی که همواره در پی زیر سوال بردن، شکستن یا تغییر قوانین است در واقع در کودکی اعتماد به نفس، قدرت تحلیل و تفکر انتقادی لازم برای حضور در دنیای بزرگسالان را دریافت کرده است. اگرچه این دوران برای خانواده و حتی خود نوجوان زمانی سخت و پراز چالش است اما در صورت مدیریت درست و همراهی با نوجوان، نتیجه، بزرگسالی با نگاهی عمیق و نظام‌ارزشی دقیق است که می‌تواند فردی تاثیرگذار در جامعه باشد؛ چرا که او در مسیر رشد خود با دقت و قدرت انتخاب، ارزش‌هایی را که برای زندگی خود شایسته‌تر دانسته انتخاب کرده و تصمیم گرفته براساس آنها زندگی کند.